

Reflektionsfrågor ur *Anknytning i förskolan*, 2:a utgåvan

1. Anknytningsteorin och dess centrala begrepp

- Känner du igen de olika typer av anknytning som beskrivs i kapitlet? Kan du ge exempel från barn du mött eller möter?
- Återkommande i boken beskrivs omsorgspersonen som en "trygg bas", som barnet kan vara nyfiken och utforskande utifrån, och som en "säker hamn", dit barnet kan återvända vid behov av tröst, skydd eller känslomässig påfyllning. Hur kan du som pedagog fungera som en trygg bas respektive säker hamn under dagen i förskolan? Vad underlättar respektive försvårar för dig att fylla dessa viktiga roller?
- Har du något exempel på när det inte fungerat, till exempel att barn inte fått den tröst som behövs? Hur blev det?

2. Vikten av trygga relationer i förskolan

- Hur kan dagen i förskolan organiseras för att barnen ska känna sig trygga med "så här gör vi på min avdelning"?
- Känner du igen det som beskrivs om anknytningshierarkier? Kan du minnas situationer när det blivit tydligt – i förskolan/från din verksamhetsförklarade utbildning (VFU) eller i ditt eget liv?
- Hur kan pedagogerna i arbetslaget stödja varandra utifrån barnens olika behov av att få tillgång till "sin pedagog" i vissa situationer?

3. Tidig anknytning och senare utveckling

- Hur accepterat är barns olika behov av tröst och beskydd i ditt arbetslag/på den förskola där du gör din (VFU)? Finns det utrymme för att ta hand om barnen på olika sätt?
- När anknytningssystemet aktiveras betar sig barnet i enlighet med sina erfarenheter, även i förskolan. Kan du minnas någon situation när det blivit tydligt? I förskolan eller i någon annan situation?
- Att "utmana" barnets inre arbetsmodeller och ge barn med "särskilt behov" andra känslomässiga erfarenheter i förskolan är möjligt, men det tar tid. Har du något exempel på det?

4. Faktorer som påverkar barns utveckling och anknytningsbehov

- Hur kan kunskap om barns temperamentsskillnader och individuella behov av trygghet användas av den enskilda pedagogen och i arbetslaget?
- En del barn är mer ängsliga och klängiga. Har du exempel på det från barn du möter eller har mött? Hur kan du som pedagog hjälpa barnet att känna sig tryggare?
- I boken beskrivs olika temperament. Finns det temperament som du har lättare eller svårare för att möta och hantera i förskolans vardag?

5. Introduktion

- Vad ser du som viktigt när det gäller syftet med introduktionen? Vad ska ha uppnåtts för att barnet ska vara redo att vara i förskolan utan sin förälder?
- Behöver alla barn introduceras på samma sätt?
- Om du arbetar i en förskola, är det något i introduktionen som kan förändras hos er utifrån den kunskap ni har om små barns anknytningsbehov?

6. Överlämning och hämtning

- På morgonen ska barnet återknyta kontakten med förskolan. Hur kan man planera mottagandet utifrån kunskap om anknytningsteorin?
- Hur kan man planera för barn som kommer tidigare än den egna avdelningen har öppnat?
- Barn har olika lätt, eller svårt, att återknyta kontakten med förskolan vid överlämningen. Hur kan ni hjälpa dem som till exempel har problem med att släppa föräldern, gå in på avdelningen och komma igång med någon aktivitet?

7. Att tillgodose barns anknytningsbehov under dagen

- Dagen i förskolan innehåller många återkommande omsorgssituationer som måltider, vila och blöjbyten. Hur kan ni bäst planera så att dessa blir så förutsägbara som möjligt för barnet?
- Barns lek, utveckling och lärande går ”hand i hand”. För att barn ska kunna koppla av och ägna sig åt leken behöver de känna att en trygg vuxen finns tillgänglig. I boken använder vi ordet lek-ro. Hur kan man göra, eller hur gör ni idag, för att skapa lek-ro på avdelningen?
- På olika ställen i boken beskriver vi hur positiva och negativa känslor ”smittar” – mellan barn och mellan pedagoger och barn. Har du exempel på situationer när detta hänt och hur hanterade ni det? Kan du tänka på andra sätt att hantera situationen?

8. När vardagen inte är sig lik

- Hur kan man i förskolan förbereda för att någon av pedagogerna blir sjuk, så att det fungerar så smidigt som möjligt när det väl händer?
- Barn uttrycker saker i leken som pågår i vardagen, ibland svåra händelser. Har du exempel? Har ni kunnat stödja barnet i leken?
- Under året firas olika högtider i förskolan. Hur ser traditionerna ut (som födelsedagsfirande, påsk, advent, lucia, jul) i den förskola där du arbetar/gör din VFU? Förstår barnen det som händer och avbrotten i vardagen eller blir det snarare något som kan vara främmande och lite skrämmande? Fundera utifrån den barngrupp ni har just nu hur ni kan anpassa eventuella firanden.

9. Barn i behov av extra stöd i förskolan

- Kan du minnas att du mött barn, privat eller i förskolan, som det varit svårt att få igång ett grundläggande samspel med?
- Vissa av barnen vi kallar för ”sköra” behöver man som pedagog vara extra uppmärksam på, eftersom de inte signalerar om hjälp när de behöver. Har du något exempel? Hur kan du som pedagog ge barnet erfarenhet av att ”jag finns här när du behöver mig”?
- Många av de barn vi kallar ”sköra” har svårt att leka tillsammans med andra barn. Hur kan ni hjälpa dem att successivt lära sig lekens grunder?
- Kontakt med föräldrar är olika och en del samtal är svårare. Om du arbetar på en förskola, har ni möjlighet att ta hjälp för att tänka igenom och förbereda svåra samtal, till exempel av ett resursteam?